

Έρευνα και επιμέλεια κειμένων:
Δημήτρης Συμεωνίδης JP

Υπήρχε η Λέξη Αγάπη στους Αρχαίους Έλληνες;

Μέρος Τρίτο

Υπάρχουν πολλές αρχαίες ελληνικές λέξεις που εκφράζουν την «αγάπη για τον άνθρωπο»:

«φιλία», «αγάπησις», «αμφαγάπησις», «φιλότης», «φιλείν», «στοργή», «φιλανθρωπία», «συμπόνοια», «φιλαλληλία», «αγαπησμός», «οικειώσεις», «φιλοσυμπάθεια», «φιλόδημος», «φιλευσπλαχνία», «φιλίωσις», «φιλειταιρεία», «φιλόγονος», «φιλάνωρ», «φιλογυνία», «φιλόστοργος», «φιλιωτικός», «φιλοτήσιος», «φιλιακός», «φιλιαστής», «υπεραγαπώ», «αγαπητέος», «φολοφροσύνη», «φιλόκοινος», «φιλόλαος», «φιλόμβροτος», «φιλοποίησις», «φιλογνωμία», κ.λπ.

Επίσης πολλά αρχαία ελληνικά κύρια ονόματα φέρουν την έννοια της αγάπης και προέρχονται από τα ρήματα: αγαπώ, φιλώ (= αγαπώ) και τα ονόματα: Έρωσ, Ίμερος, Πόθος, όπως:

Αγαπήνωρ, Αγαπαίος, Δημόφιλος, Δίφιλος, Ερασίνοσ, Ερασινίδης, Ερασίκλεια, Ερατοκλείδης, Έρατος, Ερατοσθένης, Ερασίξενος, Ερατώ, Θεοφίλις, Ίμεραιος, Ίμεριος, Πάμφιλος, Ποθεινή, Φιλώτας, Φίλα, Φιλαινίς, Φιλαιός, Φιλάων, Φιλέας, Φιλήμων, Φιλήσιος, Φιλήτας, Φιλητάς, Φιλιάδης, Φιλίνος, Φιλίσκος, Φιλιστος, Φιλίστα, Φιλοίτιος, Φιλώνδας, Φιλωνίδης, Φιλοστόργιος, Φιλουμενός, Φίλων, Φιλώ, Φιλωνίς, Φιλωτέρα, Φιλωτερίς, Φιλέταιρος, Φιλόξενος, Φιλοξένη, Φιλόλαος, Φιλόδημος, Φιλάμενος, Φιλασίας, Φιλοίτας, Φιλώνα, κλπ.

Σημείωση: Είναι ενδεικτικό το γεγονός ότι σε καμία άλλη γλώσσα δεν υπάρχουν τόσα κύρια ονόματα που να φέρουν μέσα τους την έννοια της Αγάπης όσο στην αρχαία ελληνική.

Ύπεροχος Ύμνος τής Αγάπης, Α' έπιστολή Παύλου πρὸς Κορινθίους, (1γ' 1- 13)

Απόδοση στα Νέα Ελληνικά

Εάν υποθέσομε ότι ομιλώ τις γλώσσες των ανθρώπων, ακόμη και των αγγέλων, δεν έχω όμως αγάπη, οι λόγοι μου ακούονται ως χάλκινος κώδωνας ή αλαλαγμός κυμβάλου. Και εάν έχω το χάρισμα της προφητείας και κατέχω όλα τα μυστήρια του Θεού και όλη τη γνώση, και εάν ακόμη έχω όλη την πίστη, ώστε να μετακινώ όρη, δεν έχω όμως αγάπη, δεν είμαι τίποτε. Και εάν διαθέσω τα υπάρχοντά μου στους πτωχούς, και εάν παραδώσω το σώμα μου για να καώ, δεν έχω όμως αγάπη, δεν ωφελοῦμαι σε τίποτε από αυΕκείνος ο οποίος αγαπάει είναι μακρόθυμος κι ανεκτικός, είναι καλωσυνάτος, ευργετικός και ωφέλιμος, δε ζηλοφθονεί, δεν υπερηφανεύεται, δεν φέρεται με αλαζονεία και προπέτεια, δεν πράττει άσχημα, δε ζητεί τα δικά του συμφέροντα, δε ερεθίζεται από θυμό και οργή, δε σκέπτεται ποτέ κακό κατά του πλησίον, ούτε λογαριάζει το κακό που έπαθε από αυτόν. Δεν χαιρείται όταν βλέπει να γίνεται αδικία, χαιρείται όμως όταν βλέπει την αλήθεια να επικρατεί. Η αγάπη τα πάντα ανέχεται, στα πάντα εμπιστεύεται, για πάντα ελπίζει, τα πάντα υπομένει τές τις θυσίες. Η αγάπη ποτέ δεν εκπίπτει αλλά μένει πάντοτε ισχυρή: τα χαρίσματα είτε είναι προφητείες θα καταργηθούν, είτε είναι ξένες γλώσσες θα παύσουν, είτε είναι γνώση θα καταργηθεί και αυτή. Διότι τώρα εν μέρει και όχι τέλεια γνωρίζουμε και προφητεύουμε, όταν όμως έλθει το τέλειον, τότε το μερικό και ατελές θα καταργηθεί. Όταν ήμουν νήπιο, ως νήπιο μιλούσα, ως νήπιο σκεπτόμουν, ως νήπιο συλλογιζόμουν. Όταν όμως έγινα άνδρας,

κατήργησα πλέον εκείνα τα νηπιώδη. Διότι τώρα βλέπομε όπως σε ένα κάτοπτρο θαμπά και μας μένουν ανεξήγητα αινίγματα. Όταν όμως έλθει το τέλειο, θα ιδούμε φανερά και καθαρά, όπως πρόσωπο με πρόσωπο. Τώρα γνωρίζω μόνον ένα μέρος της αλήθειας, τότε όμως θα λάβω τόσο τέλεια γνώση, όσο με γνωρίζει ο Παντογνώστης. Αυτά θα γίνουν, τώρα δε μένουν η πίστις, η ελπίς, η αγάπη, αυτά τα τρία: με γαλύτερη δε από αυτά είναι η αγάπη.

ΕΛΛΗΝΙΣΤΙΚΗ ΚΟΙΝΗ

Εάν ταις γλώσσαις των ανθρώπων λαλώ και των αγγέλων, αγάπην δε μη έχω, γεγονός χαλκός ηχών ή κύμβαλον αλαλάζον. Και εάν έχω προφητείαν και ειδώ τα μυστήρια πάντα και πάσαν την γνώσιν, και εάν έχω πάσαν την πίστιν, ώστε όρη μεθιστάνειν, αγάπην δε μη έχω, ουδέν ειμί.

Και εάν ψωμίσω πάντα τα υπάρχοντα μου, και εάν παραδώ το σώμα μου ίνα καυθήσομαι, αγάπην δε μη έχω, ουδέν ωφελοῦμαι.

Η αγάπη μακροθυμεί, χρηστεύεται, η αγάπη ου ζηλοί, η αγάπη ου περπερεύεται, ου φυσιοῦται, ουκ ασχημονεί, ου ζητεί τα εαυτής, ου παροξύνεται, ου λογιζεται το κακόν, ου χαιρεί επί τη αδικία, συχαιρεί δε τη αλήθεια, πάντα στέγει, πάντα πιστεύει, πάντα ελπίζει, πάντα υπομένει. Η αγάπη ουδέποτε εκπίπτει.

Είτε δε προφητεΐαι, καταργηθήσονται, είτε γλώσσαι παύσονται, είτε γνώσις καταργηθήσεται. Εκ μέρους δε γινώσκομεν και εκ μέρους προφητεύομεν όταν δε έλθη το τέλειον, τότε το εκ μέρους καταργηθήσεται.

Ότε ήμην νήπιος, ως νήπιος έλάλουν, ως νήπιος εφρόνουν, ως νήπιος ελογιζόμην ότε δε γεγονός ανήρ, κατήργηκα τα του νηπιού. Βλέπομεν γαρ άρτι δι' εσόπτρου εν αινίγματι, τότε δε πρόσωπον προς πρόσωπον άρτι γινώσκω εκ μέρους, τότε δε επιγνώσομαι καθώς και επεγνώσθην.

Νυνί δε μένει πίστις, έλπίς, αγάπη, τα τρία ταύτα μείζων δε τούτων η αγάπη.

Λεζάντες

Απόστολος Παύλος, 16ος αιώνας. Η απεικόνιση αποδίδεται στον ζωγράφο Lucas van Leyden

Ο Αριστοτέλης

